Fördjupningsmaterial

Inspiration till pedagoger i förskola och f-klass

”Annalisa och skräpmonstret” är den andra fristående delen i serien Stora frågor för små medborgare

Annalisa och skräpmonstret

Innehåll

Sid 2 Jobba i flera steg
Sid 2 När kan det passa att läsa boken?
Sid 3 Innan, under och efter läsning
Sid 6 Tematiska ämnen att jobba vidare med
Sid 12 En hälsning från författaren
Sid 13 Kopplingar till läroplanerna Lpfö18 och Lgr11
Sid 14 Svaren

Förordet i boken riktar sig framför allt till vuxna läsare eller de äldsta barnen.

Jobba i flera steg

Fördjupningsmaterialet möjliggör arbete i flera steg:

1. Förförståelse.
2. Högläsning och läsförståelse.
3. För den som vill: Vidare utveckling genom tematiska områden och fördjupningar.

När kan det passa att läsa boken?

Boken kan läsas när som helst under året men passar särskilt bra om ni jobbar med frågor som berör klimat, skräp, kompostering, återvinning, oro eller politik. Kanske har er förskola/skola en skräpplockardag som kan inledas med att ni läser boken tillsammans och sedan ger er ut som superhjältar för att hjälpa naturen!

Tips!

Läs igenom boken på egen hand så att du kan fundera igenom exempelvis svåra ord, var i boken du vill öppna upp för diskussion och vilka frågor du vill ställa till barngruppen.

Inför läsningen

Omslaget

Titta på omslaget och läs titeln.

- Vad ser barnen på omslaget?
- Vad tror de att boken ska handla om?
- Vilka färger är med på omslaget?
- Vad väcker omslaget för känslor?

Fotoramarna på insidan av pärmen

Titta på bilderna.

- Vilka tror barnen att personerna är?
- Vem av bilderna tror de föreställer Annalisa?
- Vilka är Kay och Kim och vad jobbar de med?
- Vad kan Greta vara för djur?

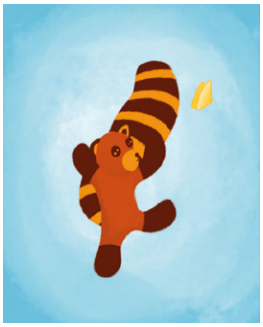

Författaren och illustratören

Titta på de två fotografierna längst bak i boken.

- Vem är författare till boken och vad gör en författare?
- Vem har illustrerat och vad gör en illustratör?
- Har alla böcker bilder? Varför/varför inte? Vilken typ av böcker tycker barnen bäst om, de med bilder eller de utan? Varför?

Under läsningen

Låt barnen svara på frågor

Stanna upp vid frågorna i boken och/eller vid illustrationerna och låt barnen fundera och svara innan du läser vidare.

Du kan även lägga till egna frågor som du tycker passar barngruppen, exempelvis:

- Vad tror barnen att ”taggiga tankar” betyder?
- Hur hamnar plast i havet?
- Varför behöver vi träd för att göra kartonger?
- Finns monster på riktigt?
- Varför tror Annalisa att monstret ska försvinna om hon ser till att det blir mindre skräp?
- Varför känner Annalisa att hon får superkrafter när hon städar i skogen?
- Vad är en politiker?
- Varför behövs papperskorgar?

Svåra ord att diskutera kan vara:

- Samling
- Kattbjörn
- Kompost
- Upptåg
- Trubbel
- Schasar
- Oro
- Politiker
- Mejl
- Nolltid
- Invigning

Efter läsningen

Frågor på raderna (Svaret på frågorna finns i boken)

- Vad tycker Annalisa om att ha samling på förskolan?
- Vad heter Annalisas gosedjur?
- Vad händer med maten som slängs i komposten?
- Hur känner sig Annalisa när hon tänker på allt skräp i naturen?
- Vad hittar Annalisa i skogen som inte hör hemma där?
- På vilket sätt hjälper Annalisa igelkotten?
- Vad gör Annalisa för att få monstret under sängen att försvinna?
- Vad skriver Annalisa i mejlen till politikerna som bestämmer?

Frågor mellan raderna (Låt barnen tänka efter så kan de säkert komma på svaren utifrån det som står i boken)

- Hur har skräpet hamnat i naturen?
- Varför har Annalisa svårt att sova?
- Finns monstret på riktigt?
- Varför hjälper inte föräldrarna till att minska mängden skräp från början?
- Vad är det som får monstret att försvinna till slut?
- Varför känner Annalisa att hon får superkrafter i skogen?
- Hur kom det sig att politikerna satte upp fler papperskorgar i skogen?
- Hur kommer det sig att Annalisa somnar gott i slutet av boken?

Frågor bortom raderna (Här kommer barnen själva på sitt eget svar)

- Vad skulle du själv kunna göra för att minska mängden skräp? Vad kan ni i barngruppen göra som är bra för naturen/klimatet?
- Vad händer med planeten om vi inte är rädda om den?
- Om du var en superhjälte, vad skulle du göra då?
- Har du känt dig orolig för något? Vad brukar du göra för att bli glad igen?

Tematiska ämnen att jobba vidare med

Skräp

- Vad är skräp?
- Vad är sopsortering?
- Varför är det viktigt att inte slänga allt rakt ner i papperskorgen?
- Vad händer med skräpet på sopsorteringen?

Gå tillsammans till en insamlingsstation och låt barnen lägga ner plast, papp och glas i de olika behållarna. Diskutera och/eller rita vad som händer med skräpet efter sopsortering.

Färger och bilder

- Vilken bild i boken tycker du bäst om? Varför?
- Vilka färger fanns i bilden? Vilka färger tycker du om?
- Rita en egen bild som skulle passa i boken!

Superhjältar

- Vad är en superhjälte?
- Vilka superkrafter skulle du vilja ha om du var en?
- Vad skulle du göra om du var en superhjälte?

Skriv/rita dig själv som superhjälte (fritt eller med fokus på att hjälpa djur, natur och klimat).

Orosmonster

I boken kommer monstret fram när Annalisa känner sig orolig.

- Vad kan du vara orolig eller rädd för?
- Vad gör du för att bli glad igen?
- Hur kan ni hjälpa varandra om ni är rädda för något?

Låt barnen rita monster som beskriver deras rädslor, tex mörker-monstret eller ensam-monstret.

Fler tematiska ämnen med högre svårighetsgrad

Föräldrar och viktiga vuxna

- Vad hette Annalisas föräldrar?
- Vad heter dina föräldrar eller andra viktiga vuxna?
- Hur är man om man är vuxen?
- Hur är en bra förälder?
- Tyckte du att Annalisas föräldrar lyssnade på henne?
- På vilket sätt fick Annalisa hjälp av sina föräldrar i boken?

Avancerade frågor om föräldraskap

- Är Annalisas föräldrar tjejer eller killar? Vad får dig att tro det?
- Kan både tjejer och killar vara föräldrar?
- Vill alla vuxna ha barn?
- Kan man ha barn ensam?
- Kan man ha barn tillsammans med någon av samma kön?
- Vad kan man göra om man vill ha barn men inte kan få barn själv?

Ord att diskutera

- Förälder
- Frivillig barnlöshet
- Adoption

Övning: Stå för sin åsikt

Låt eleverna göra tummen upp eller tummen ner beroende på om de håller med dina påståenden eller inte.

- Boken handlar om Annalisa
- Det är maskar med i boken
- Boken var tråkig
- Annalisa är smart
- Gosedjur är inte levande
- Det är bra att slänga skräp i naturen
- Annalisas föräldrar är två tjejer
- Det finns riktiga monster
- Monstret är en bild av Annalisas oro
- Annalisa städar i skogen
- Politikerna lyssnar på Annalisa
- Annalisa är en superhjälte

Du som pedagog kan komma på fler påståenden som du tycker är relevanta för just din grupp. Efteråt kanske ni gå tillbaka till boken för att se vad som verkligen stämde. Diskutera gärna om det är enkelt/svårt/viktigt att stå för sin åsikt och hur ni beter er mot varandra om ni tycker olika.

Skriv ett brev

Skriv ett brev eller rita en teckning till någon i boken. Barnen väljer själva till vem och hur det ska se ut, det finns inget rätt eller fel!

Utvidga berättelsen

Låt barnen välja en bild ur boken som de tycker om. De får sedan rita/skriva/berätta en saga utifrån bilden. Alternativt att de får fortsätta boken med ett eget kapitel om vad som händer sen.

Skriv en egen bok

Skriv/rita egna böcker som ni sätter upp på väggen. Kanske kan ni också kopiera upp flera exemplar så att barnen kan dela ut sin egen bok till familj och vänner.

Skräpplockardag

Kanske har din skola redan en skräpplockardag, eller så startar ni en! Gå ut i naturen och samla in skräpet som inte hör hemma där. Gå tillsammans med skräpet till återvinningen. Diskutera vad som händer med skräpet om det ligger kvar i naturen, respektive återvinns.

Tips!

Boken passar bra att använda om ni jobbar med teman som klimat, hållbarhet, kretslopp, återvinning och miljöfrågor.

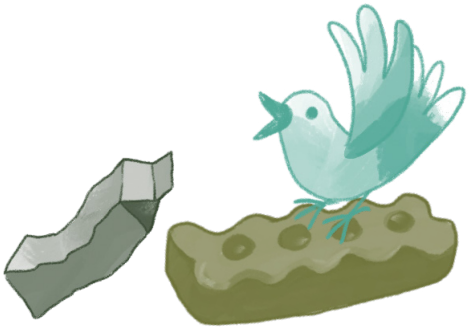

"Annalisa och skräpmonstret" Författare: Angeli Sjöström Hederberg Illustratör: Caroline Sellstone

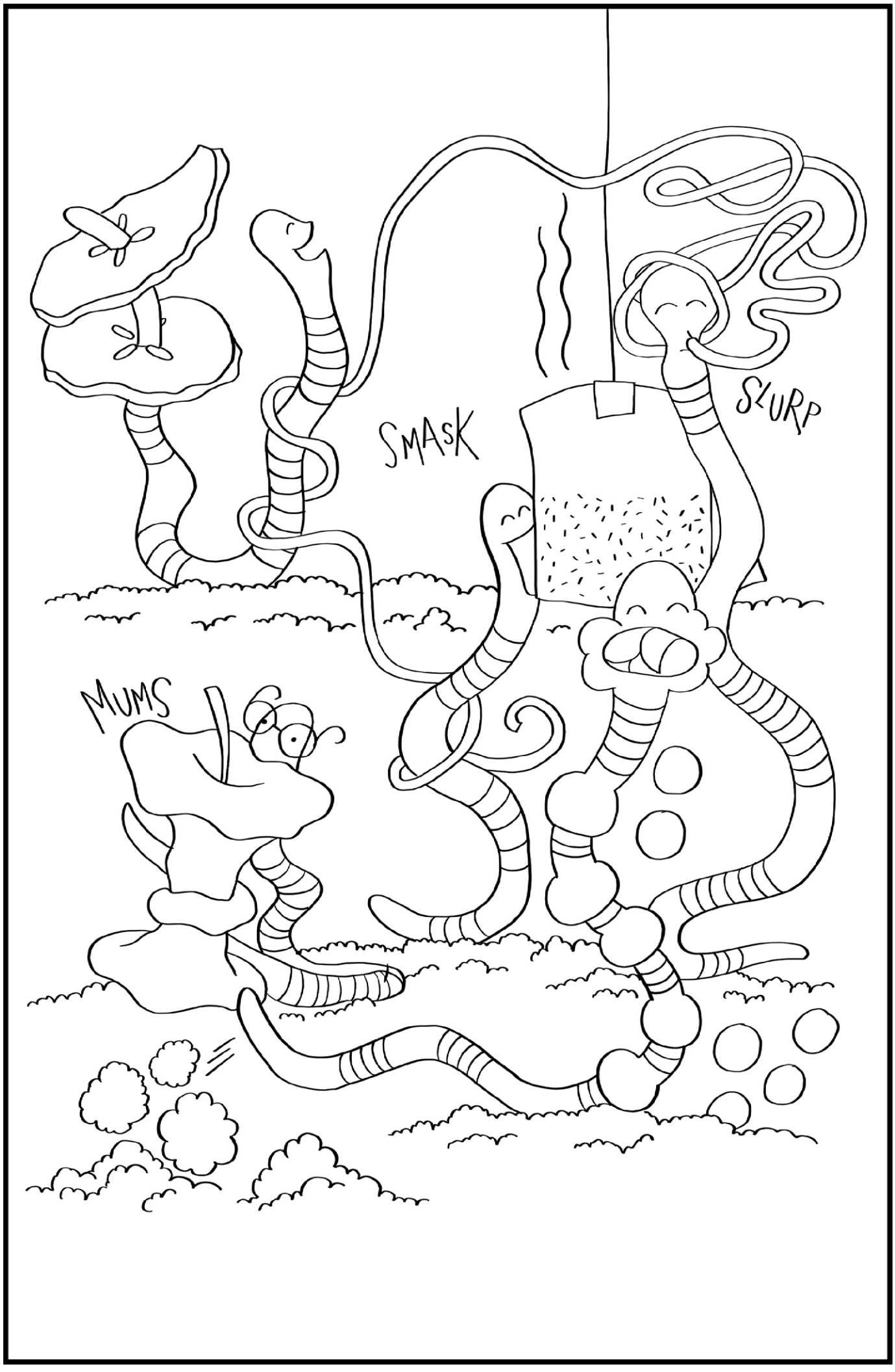

"Annalisa och skräpmonstret" Författare: Angeli Sjöström Hederberg Illustratör: Caroline Sellstone

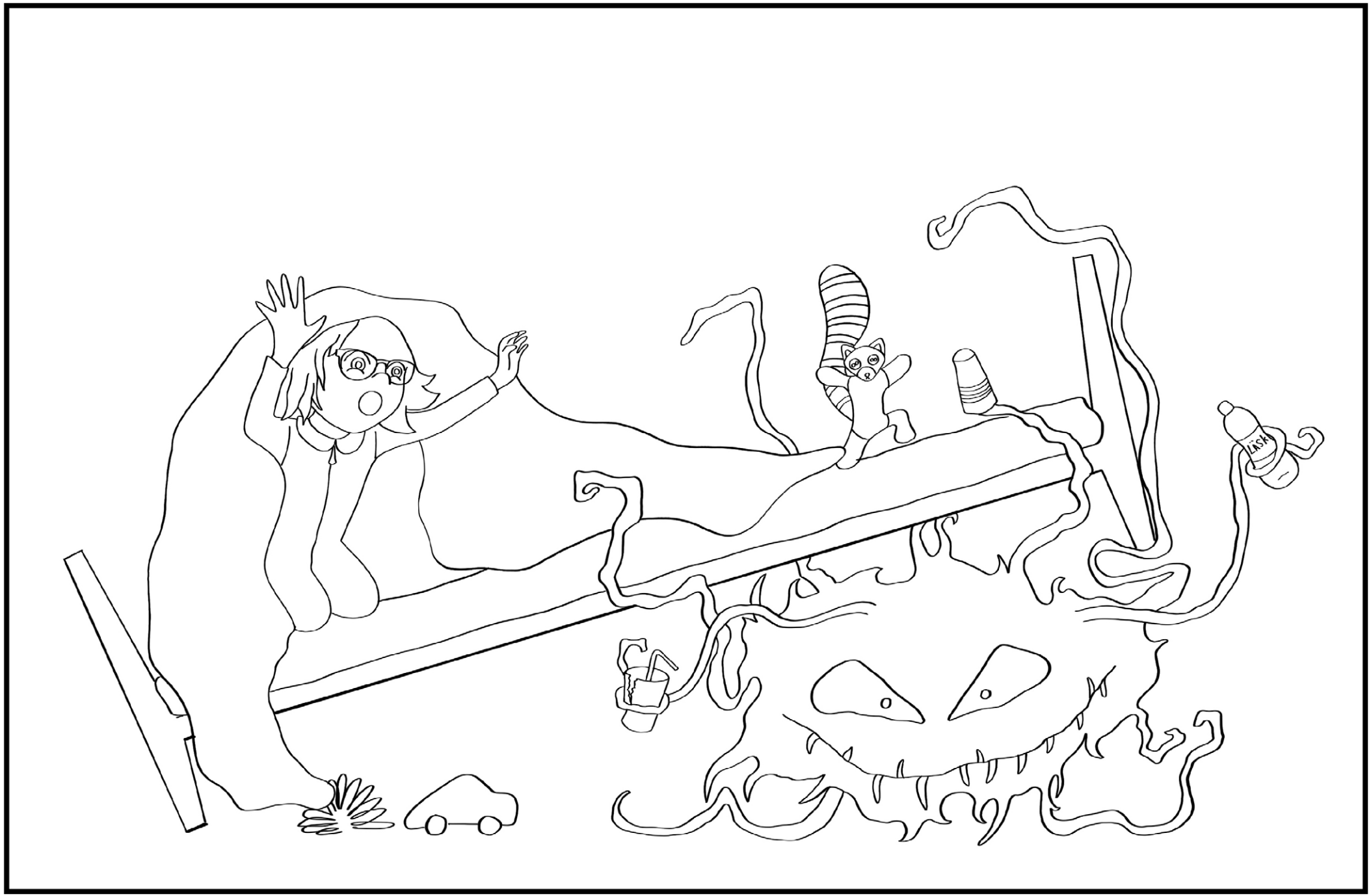

"Annalisa och skräpmonstret" Författare: Angeli Sjöström Hederberg Illustratör: Caroline Sellstone

Hälsning från författaren

Hej!

Vet ni vad som gör mig riktigt glad? Att just ni har läst min bok! Det är precis därför jag skriver: för att fler barn och vuxna ska läsa, rita och prata med varandra. Att skriva barnböcker är det bästa jag vet. Vad tycker ni om att göra? Och vad tyckte ni om min bok?

Hör gärna av er till mig och berätta på angeli@processrum.se

Varma hälsningar, Angeli S Hederberg,
samhällsentreprenör och författare

Köp fler böcker på
www.processrum.se/bocker

Författarbesök!

Boka gärna in ett digitalt författarbesök med mig under året.

Illustrationer och grafisk layout: Caroline Sellstone

Förskola

Koppling till Läroplanen Lpfö18 för förskolan

I läroplanen Lpfö18 står bland annat följande om förskolans värdegrund och uppdrag:

Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur. Utbildningen ska ta tillvara barnens nyfikenhet samt utmana och stimulera deras intresse för och kunskaper om natur, samhälle och teknik. Utbildningen ska ge varje barn möjligheter att utforska, ställa frågor och samtala om företeelser och samband i omvärlden. Barnen ska ges tid, rum och ro till eget skapande.

I läroplanen Lpfö18 står följande kopplat till förskolans mål och riktlinjer

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna,
- ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar,
- fantasi och föreställningsförmåga,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kom municera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Förskoleklass

Koppling till läroplan Lgr11 för förskoleklass

Följande står i läroplanen kopplat till skolans värdegrund och uppdrag:

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald.

Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga. Undervisningen ska ta tillvara elevernas nyfikenhet och ge dem möjlighet att utveckla sitt intresse för och sin förmåga att kommunicera med tal- och skriftspråk genom att ge dem möjligheter att läsa, lyssna på samt skriva och samtala om såväl skönlitteratur som andra typer av texter och händelser.

Undervisningen ska enligt lgr11 behandla bla följande centrala innehåll

- Samtala, lyssna, ställa frågor och framföra egna tankar, åsikter och argument om olika områden som är bekanta för eleverna, till exempel etiska frågor och vardagliga händelser.
- amtala om innehåll och budskap i olika typer av texter.

Svaren

Frågor på raderna (Svaret på frågorna finns i boken)

Vad tycker Annalisa om att ha samling på förskolan?
Svar: Hon gillar att ha samling för då får alla som vill prata.

Vad heter Annalisas gosedjur?
Svar: Greta

Vad händer med maten som slängs i komposten?
Svar: Maskarna gör den till jord.

Hur känner sig Annalisa när hon tänker på allt skräp i naturen? Svar: Hon känner sig konstig och får många olika tankar.

Vad hittar Annalisa i skogen som inte hör hemma där?
Svar: Skräp så som papper, burkar och glas.

På vilket sätt hjälper Annalisa igelkotten?
Svar: Hjälper den loss från en burk som den fastnat i.

Vad gör Annalisa för att få monstret under sängen att försvinna?
Svar: Hon ser till att det blir mindre skräp och sopor.

Vad skriver Annalisa i mejlen till politikerna som bestämmer?
Svar: Att det borde finnas fler papperskorgar.

Frågor mellan raderna (Låt barnen tänka efter så kan de säkert komma på svaren utifrån det som står i boken)

Hur har skräpet hamnat i naturen?
Svar: Människor har slängt det där.

Varför har Annalisa svårt att sova?
Svar: Hon tänker på allt skräp och vad det gör med natur och djur.

Finns monstret på riktigt?
Svar: Monstret är en symbol för oro, rädslor och tankar på det som är jobbigt.

Varför hjälper inte föräldrarna till att minska mängden skräp från början?
Svar: De har bråttom och glömmer bort. Kanske har de mycket på jobbet eller tycker det känns svårt att veta hur de kan hjälpa till.

Vad är det som får monstret att försvinna till slut?
Svar: Annalisa tar tag i det som gör henne orolig. Hon gör själv saker för att minska mängden skräp, hon får föräldrarna att hjälpa till och hon hör av sig till politikerna.

Varför känner Annalisa att hon får superkrafter i skogen?
Svar: Hon plockar skräp i skogen och hjälper djur och natur. Hon gör saker som hon känner sig stolt över.

Hur kom det sig att politikerna satte upp fler papperskorgar i skogen?
Svar: För att de lyssnade på Annalisa när hon hörde av sig till dem och sa att det behövdes.

Hur kommer det sig att Annalisa somnar gott i slutet av boken?
Svar: Hon känner sig nöjd och glad med det hon har gjort.